

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 18 май 2021 г.
(OR. en)

8768/21

CULT 33
AUDIO 54
SOC 273

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Делегациите
№ предх. док.:	7431/21
Относно:	Заклучения на Съвета относно възстановяването, издръжливостта и устойчивостта на секторите на културата и творчеството

Приложено се изпращат на делегациите заключенията на Съвета относно възстановяването, издръжливостта и устойчивостта на секторите на културата и творчеството, одобрени от Съвета (Образование, младеж, култура и спорт) на заседанието му от 17—18 май 2021 г.

**Заключения на Съвета относно
възстановяването, издръжливостта и устойчивостта на секторите на културата и
творчеството**

Съветът на Европейския съюз,

КАТО ПРИПОМНЯ:

1. Необходимостта от безпрецедентни усилия, в контекста на пандемията от COVID-19, за постигане на по-голяма устойчивост и трансформация в ЕС, както се посочва в заключенията, приети от Европейския съвет на извънредното му заседание от 17—21 юли 2020 г.¹
2. Решимостта за своевременно предприемане на убедителни политически действия в подкрепа на секторите на културата и творчеството (СКТ) по време на криза и след това, заявена от министрите, отговарящи за културата, медиите и аудио-визуалния сектор, в хода на трите неформални видеоконференции, проведени в рамките на хърватското и германското председателство.
3. Броя на извънредните мерки в подкрепа на СКТ, предприети от Европейския съюз и неговите държави членки от началото на пандемията от COVID-19.
4. Значението на Европейския стълб на социалните права, за да се гарантира, че никой няма да бъде пренебрегнат в процеса на възстановяване, както и в хода на цифровия и екологичния преход.

¹ EUCO 10/20.

5. Политическото споразумение по програмата „Творческа Европа“ (2021—2027 г.) с увеличен бюджет в новата многогодишна финансова рамка (МФР).
6. Приетия от Европейската комисия на план за действие в подкрепа на възстановяването и трансформацията на медийния и аудио-визуалния сектор.

КАТО ОТЧИТА:

7. Ключовата роля на културата за европейската идентичност и нейния значителен принос за жизнеспособността, приобщаващия характер, демократичното функциониране и просперитета на нашите общества чрез собствената ѝ стойност и важното социално и икономическо въздействие.
8. Потенциала на културата като източник на идеи и средство за разработване на нови решения, за преодоляване на дискриминацията и засилване на социалните връзки, за установяване на нови форми на солидарност, съживяване на пространствата и укрепване на способността ни да се справяме по-добре с настоящите и бъдещите предизвикателства.
9. Факта, че СКТ са признати като една от основните екосистеми на европейската икономика, и че имат потенциал да бъдат двигател на икономическото развитие.
10. Способността на хората на изкуството, изпълнителите и творците да се адаптират към предизвикателствата, породени от настоящата криза, намирайки нови и иновативни начини, главно в цифровата среда, да предоставят съдържание на своята публика и да привличат нова.
11. Безпрецедентната необходимост от възстановяване и стимулиране на културните и творческите екосистеми на базата на придобития опит във връзка с предизвикателствата, породени от кризата с COVID-19.

КАТО ИМА ПРЕДВИД, ЧЕ:

12. Настоящата криза разкри наличието на структурни предизвикателства в СКТ и налага незабавното предприемане на ответни мерки, както и на далновидни и амбициозни действия, които осигуряват възможности за повишаване на издръжливостта и устойчивостта на СКТ, и по-конкретно на заетите в тях творци и професионални кадри.
13. Укрепването на СКТ, и по-специално на най-силно засегнатите от настоящата криза сектори, е изключително важно, като е необходимо да се вземат мерки за преодоляване на уязвимостта и да се насърчават справедливостта и равенството за всички, отделяйки специално внимание на положението на жените творци и професионални кадри в областта на културата.

ИЗТЪКВА, ЧЕ:

14. СКТ се нареждат сред най-силно засегнатите от кризата с COVID-19 сектори поради своеобразните им характеристики, като напр. прекия контакт с публиката, и поради факта, че много, макар и не всички, културни центрове бяха затворени, а проявите бяха отменени, което породило сериозни икономически затруднения.
15. Голяма част от работещите в СКТ, включително намиращите се в най-уязвимо положение, са изправени пред значителна несигурност, която често се дължи на липсата на механизми за социална закрила и подпомагане при безработица, тъй като заетостта в сферата на културата често се характеризира с несигурни краткосрочни договори и висок процент професионални кадри, които работят като самостоятелно заети лица.
16. Микропредприятията, малките и средните предприятия, както и културните институции и организации (както със стопанска, така и с нестопанска цел), които съставляват по-голямата част от СКТ и допринасят за културното многообразие, се нуждаят от индивидуализирани мерки, като се има предвид тяхната уязвимост спрямо отрицателните последици от кризите.

17. Много хора на изкуството, творци и професионални кадри в областта на културата бързо се насочиха към интернет за популяризиране на своята работа и творчески процеси, но са изправени пред предизвикателството да си осигурят устойчиви източници на доходи, докато трафикът и приходите на много големи онлайн платформи се увеличиха.
18. Достъпът до култура се оказва от голямо значение за благосъстоянието на гражданите и сближаването на обществата, но може да продължи да бъде ограничаван от съображения, свързани със здравето.
19. Ограниченията, наложени в отговор на пандемията, имат отражение върху мобилността на професионалните кадри в областта на културата и движението на произведенията на културата, като по този начин създават предизвикателства за културното и езиковото многообразие, поддържането на диалога, обmena и трансграничните вериги за създаване на стойност.
20. Пандемията засегна и партньорите от СКТ в трети държави, което повишава значението на проявата на солидарност и подпомагането на усилията им за устойчиво възстановяване и развитие в рамките на международните културни отношения и външната дейност на ЕС.

ОПРЕДЕЛЯ, ПРИ НАДЛЕЖНО СПАЗВАНЕ НА ПРИНЦИПИТЕ НА СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ, СЪОТВЕТНИТЕ ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ НА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ И РОЛЯТА И АВТОНОМНОСТТА НА СОЦИАЛНИТЕ ПАРТНЬОРИ, СЛЕДНИТЕ ШЕСТ ПРИОРИТЕТА С ЦЕЛ ДА СЕ НАСЪРЧИ ВЪЗСТАНОВЯВАНЕТО НА СЕКТОРИТЕ НА КУЛТУРАТА И ТВОРЧЕСТВОТО И ДА СЕ ПОСТИГНЕ ПО-ГОЛЯМА ИЗДРЪЖЛИВОСТ И УСТОЙЧИВОСТ:

I. ПОДОБРЯВАНЕ НА ДОСТЪПА ДО НАЛИЧНО ФИНАНСИРАНЕ

Приканва държавите членки и Комисията:

21. Да се възползват от Механизма за възстановяване и устойчивост, за да се осигури възможност за възстановяване от отрицателните последици на пандемията от COVID-19 и да се повиши устойчивостта на СКТ при бъдещи кризи, като се преодолеят структурните предизвикателства пред СКТ и се въведат подходящи и ефикасни схеми за подпомагане, където е целесъобразно.
22. Да насърчават полезните взаимодействия между програмите на ЕС, свързани със СКТ, като например „Творческа Европа“, „Еразъм+“, „Хоризонт Европа“, InvestEU, „Цифрова Европа“, фондовете в рамките на политиката на сближаване и Инструмента на Европейския съюз за възстановяване.
23. Да опростят във възможно най-голяма степен процедурите за кандидатстване и да намалят бюрокрацията в контекста на програмите за финансиране.
24. Да се стремят да гарантират, че никой няма да бъде пренебрегнат и че механизмите за финансиране отговарят на специфичните нужди и способности на самостоятелно заетите лица, микропредприятията, малките и средните предприятия и институциите и организациите (както със стопанска, така и с нестопанска цел) в областта на културата.

25. Да обменят специализирана информация относно възможностите за финансиране и съфинансиране, които са на разположение за СКТ, чрез структури в държавите членки, работещи в подкрепа на СКТ, както и чрез съответните бюра, агенции или звена за контакт по програмите на ЕС, и да засилят диалога между тези субекти, за да се гарантира, че СКТ получават навременна информация и консултативна помощ.

Приканва Комисията:

26. Да осигури общ единен инструмент, чрез който да се предоставя подходяща, редовно актуализирана, лесна за разбиране, леснодостъпна и специализирана информация на всички официални езици на ЕС относно възможностите за финансиране на СКТ, като по този начин се даде възможност на всички заинтересовани страни в тези сектори да получат своевременно достъп до информация за съответните програми на ЕС за финансиране.
27. Да направи оценка на прилагането на правилата за държавна помощ за СКТ, за да се обмисли необходимостта от адаптиране.
28. Да продължи да работи в тясно сътрудничество със заинтересованите страни при прилагането на мерките за подкрепа и изпълнението на програмите на ЕС за финансиране, за да се гарантира, че наличното финансиране отговаря на нуждите на сектора, особено при непредвидени обстоятелства.

II. ПОВИШАВАНЕ НА ИЗДРЪЖЛИВОСТТА НА ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ КАДРИ В СКТ

Приканва държавите членки:

29. В тесен диалог със секторите да насърчават, в подходящи рамки, по-нататъшното развитие на справедлив и устойчив пазар на труда, включително социална закрила за професионалните кадри в СКТ, като се отчитат характеристиките на културните и творческите дейности².
30. Да стимулират провеждането на непрекъснат диалог и обмен със професионалните кадри в СКТ, като ги насърчават да сигнализират за установени проблеми на ранен етап и да споделят намерените решения.

Приканва държавите членки и Комисията:

31. Да насърчават по-нататъшното разработване на нови бизнес модели в рамките на СКТ, които отговарят на икономическите, цифровите, обществените и екологичните предизвикателства, например чрез използване на потенциала на данните.
32. Да популяризират възможностите за обучение, което способства за изграждане на капацитет в областта на предприемаческите, цифровите, финансовите и управленските умения, интелектуалната собственост, и което допринася за цялостната издръжливост на професионалните кадри в СКТ.
33. Да насърчават проучването на нови начини и средства за гарантиране на доходите на хората на изкуството чрез провеждането на дискусии относно статута на хората на изкуството и обмен на идеи за условията на труд в секторите на културата и творчеството в Европа в рамките на групата за статута и условията на труд на хората на изкуството и професионалните кадри в областта на културата и творчеството, която предстои да бъде създадена по линия на отворения метод на координация.
34. Да насърчават усилията за повишаване на защитата на СКТ срещу пиратството.

² Препоръка на Съвета от 8 ноември 2019 г. относно достъпа на работниците и самостоятелно заетите лица до социална закрила, *ОВ C 387, 15.11.2019 г., стр. 1.*

III. ПО-НАТАТЪШНО УКРЕПВАНЕ НА МОБИЛНОСТТА И СЪТРУДНИЧЕСТВОТО

Приканва държавите членки и Комисията:

35. Да предприемат подходящи стъпки, за да се насърчи допълнително сътрудничеството, включително с трети държави, и да се улесни свободното движение на хора на изкуството и професионални кадри в СКТ, като се стимулират обменът, сътрудничеството и творческата свобода и се отчитат общите принципи на свободно движение на хора и услуги.
36. Да проучат по-задълбочено възможните решения за преодоляване на проблемите, свързани с мобилността, за да се съдейства на хората на изкуството и професионалните кадри в СКТ да се ориентират по-лесно сред различните административни практики на трансграничната мобилност.
37. Да насърчават сътрудничеството между различните артистични дисциплини и да опростяват приложимите правила, когато е целесъобразно.
38. Да насърчават осигуряването на необходимата гъвкавост, която да позволи пренасочването на европейските фондове за мобилност към най-неотложните нужди на сектора, когато са въведени ограничения за пътуване.

IV. УСКОРЯВАНЕ НА ЦИФРОВИЯ И ЕКОЛОГИЧНИЯ ПРЕХОД

Приканва държавите членки и Комисията:

39. Да насърчават повишаването на квалификацията на професионалните кадри в СКТ, което да им позволи да получат ефективен достъп до цифровата среда, да я използват, да генерират печалба и да се конкурират в нея, като се отчита ролята на много големите онлайн платформи.
40. Да използват възможностите, предлагани от преразгледаната Директива за аудио-визуалните медийни услуги³ и Директивата за авторското право⁴, за да се подпомогне възстановяването на СКТ.
41. Да насърчават интердисциплинарното сътрудничество между СКТ и секторите на околната среда и технологиите, като стимулират иновациите както в сферата на културата, така и в промишлеността, и като използват оптимално езиковите и цифровите технологии, например изкуствения интелект.
42. Да насърчават, когато е целесъобразно, културното образование за всички поколения като средство за формиране на по-информирано потребителско отношение към многообразни културни продукции.
43. Да изтъкват важната трансформираща роля на СКТ като основен фактор за постигане на устойчивост и да осигурят, когато е възможно, благоприятни условия за всички действащи лица в областта на културата да увеличат максимално своя потенциал за борба с изменението на климата, включително чрез намаляване на въздействието на техните дейности върху околната среда.

³ Директива 2010/13/ЕС, изменена с Директива (ЕС) 2018/1808.

⁴ Директива (ЕС) 2019/790.

V. ПО-ДОБРО ПОЗНАВАНЕ И ПОДГОТВЕНОСТ ЗА БЪДЕЩИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

Приканва държавите членки и Комисията:

44. Да насърчават цялостното и задълбочено познаване на специфичните нужди, характеристики и уязвими места на всеки сектор в областта на културата и творчеството по цялата верига за създаване на стойност, например чрез научни изследвания, картографиране и постоянен и тесен диалог със заинтересованите страни, включително местните общности.
45. Да улесняват споделянето на ноу-хау, най-добри практики и информация във връзка с най-ефективните начини за стимулиране на възстановяването на СКТ (напр. мерки, предвидени в плана за възстановяване), и да акцентират върху подготовеността за неочаквани и несигурни явления, които могат да нарушат функционирането на тези сектори в бъдеще.
46. Да подобрят опазването на културното наследство, като се съсредоточат върху издръжливостта и устойчивостта на бедствия като неразделна част от управлението на културното наследство.

VI. ОТЧИТАНЕ НА КУЛТУРНАТА СРЕДА И МЕСТНИТЕ ОБЩНОСТИ

Приканва държавите членки и Комисията:

47. Да интегрират потребностите и възгледите на културната среда и местните общности като източник на насоки за определяне на приоритети по отношение на политиките, стратегиите и програмите в областта на културата, като по този начин се увеличи максимално социалното въздействие на дейностите и идеите, произтичащи от културната сфера.
48. Да насърчават в по-голяма степен партньорствата между СКТ и други сектори на политиката (напр. здравеопазване, образование, младеж, наука, научни изследвания и иновации, околна среда, заетост, социални въпроси, туризъм), за да се оползотворят преимуществата на културата за благосъстоянието и устойчивостта, като се използват оптимално съществуващите структури и програми, когато е целесъобразно.

Приканва държавите членки:

49. Да насърчават, когато е възможно, връзките между културната среда, местните общности, органите и професионалните кадри в СКТ, като се отчита силно възходящият характер на културните и творческите екосистеми.
50. Да насърчават социалната свързаност чрез културата като полезна ответна мярка спрямо последиците от социалното дистанциране и цифровото взаимодействие.
51. Да повишават културната осведоменост в обществата, като стимулират активното културно участие и равния достъп до култура за всички социални групи, включително най-маргинализираните и уязвими групи.
52. Да насърчават културните институции да разработват новаторски подходи и методи за привличане на разнообразна публика.

ПРИКАНВА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ И КОМИСИЯТА ДА ОБМЕНЯТ НАЙ-ДОБРИ ПРАКТИКИ И ДА НАПРАВЯТ ПРЕГЛЕД НА НАСТОЯЩИТЕ ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДО 2023 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ПРИЛОЖЕНИЕТО

Политически документи в тази област

Европейски съвет

Заклучения на Европейския съвет, приети на извънредното заседание от 17—21 юли 2020 г. (EUCO 10/20)

Нова стратегическа програма за периода 2019—2024 г. (приета от Европейския съвет на 20 юни 2019 г.)

Заклучения на Европейския съвет от 14 декември 2017 г. (EUCO 19/1/17 REV 1)

Декларации на министрите

Декларация относно културата контекста на кризата с COVID-19 (април 2020 г.)

Декларация от Букурещ на министрите на културата и техните представители относно ролята на културата в изграждането на бъдещето на Европа (април 2019 г.)

Съвет на Европейския съюз

Заклучения на Съвета за изменение на работния план за културата за периода 2019—2022 г. (ОВ С 193, 9.6.2020 г., стр. 20)

Заклучения на Съвета относно управлението на риска в областта на културното наследство (ОВ С 186, 5.6.2020 г., стр. 1)

Резолюция на Съвета на Европейския съюз и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно културното измерение на устойчивото развитие (ОВ С 410, 6.12.2019 г., стр. 1)

Заклучения на Съвета относно стратегически подход на ЕС към международните културни отношения и рамка за действие (ОВ С 192, 7.6.2019 г., стр. 6)

Заклучения на Съвета относно работния план за културата за периода 2019—2022 г. (ОВ С 460, 21.12.2018 г., стр. 12)

Заклучения на Съвета относно насърчаването на достъпа до култура чрез цифрови средства с акцент върху привличането на публика (ОВ С 425, 12.12.2017 г., стр. 4)

Заклучения на Съвета относно взаимодействието на културата и творчеството с други сектори с цел да се стимулират иновациите, икономическата устойчивост и социалното приобщаване (ОВ С 172, 27.5.2015 г., стр. 13)

Заклучения на Съвета относно информационните услуги за мобилността за хора на изкуството и професионалисти в областта на културата (ОВ С 175, 15.6.2011 г., стр. 5)

Европейска комисия

Европейските медии в цифровото десетилетие: План за действие в подкрепа на възстановяването и трансформацията (COM(2020) 784 final)

За максимално оползотворяване на потенциала за иновации на ЕС: План за действие в областта на интелектуалната собственост в подкрепа на възстановяването и устойчивостта на ЕС (COM(2020) 760 final)

Часът на Европа: възстановяване и подготовка за следващото поколение (COM(2020) 456 final)

Европейският зелен пакт (COM(2019) 640 final)

Нова европейска програма за култура (COM(2018) 267 final)

Европейски парламент

Резолюция от 17 септември 2020 г. относно културното възстановяване на Европа
(2020/2708(RSP))

Резолюция от 7 юни 2007 г. относно социалния статус на дейците на изкуството
(2006/2249(INI))

Доклад от 25 февруари 1999 г. относно положението и ролята на дейците на изкуството в
Европейския съюз (A4-0103/99)

ЮНЕСКО

Културата в криза: насоки за политиките за устойчив творчески сектор (2020 г.)

Култура & условия на труд на хората на изкуствата: прилагане на Препоръката от 1980 г.
относно статута на хората на изкуството (2019 г.)

Препоръка относно статута на хората на изкуството (1980 г.)
